

91. JÓZEF TRZEBIŃSKI

1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI – ur. 1 III 1867 wieś Kozuby, pow. Turek, gubernia kaliska, Królestwo Polskie (kongresowe), Cesarstwo Rosyjskie, zm. 30 VIII 1941 Wilno (pod wojskowym okupacyjnym zarządem Rzeszy Wielkoniemieckiej).

2. RODZINA – ojciec: Mikołaj (zm. 1879), zubożały ziemianin, matka: Teofila z domu Krużyńska (zm. 1891), brat: Marian (1871–1942), malarz, siostra: Emilia Komarnicka (1879–1947), 1. żona: Anna z domu Okulicz (ślub w 1901 w kościele w Andronizkach, zm. 1907), córki: Helena Bodzińska (1905–1982) i Anna Trzebińska-Wróblewska (1907–?), 2. żona: Helena z domu Brazajtis (ślub ok. 1909–1911), syn: Tadeusz (1914–1998).

3. WYKSZTAŁCENIE – edukacja elementarna – w domu. 1880–1888 – gimnazjum filologiczne (od III klasy) w Siedlcach. 1888–1890 – studia na Wydz. Medycznym Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, 1890–1894 – studia na oddziale przyrodniczym Wydziału Fizyko-Matematycznego Ces. Uniw. Warszawskiego, 1894 – egzaminy na stopień kandydata nauk, IV 1897 – uzyskanie stopnia kandydata nauk przyrodniczych na Ces. Uniw. Warszawskim. 1898 – 2 semestry w Królewskim Instytucie Pomologicznym w Proskau, Rejencja Opolska, Prusy (obecnie Prószków koło Opola), gdzie zainteresował się

grzybami pasożytniczymi i chorobami roślin. 1899 – 1 semestr na Uniwersytecie w Lipsku w laboratorium prof. Wilhelma Pfeffera (1845–1920), badania z zakresu fizjologii grzybów.

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW – 8 I 1903 – doktor filozofii w zakresie botaniki na podstawie rozprawy: „Wpływ podrażnień na wzrost u *Phycomyces nitens*” [publikowana, patrz: p. 7b, poz. 3], promocja na Wydz. Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, promotor: Emil Godlewski sen. (1847–1930). Habilitacja na Wydz. Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego: 16 I 1920 – *veniam docendi* [tak w piśmie MWRiOP] w zakresie botaniki ze szczególnym uwzględnieniem fitopatologii, rozprawa habilitacyjna: „Sucha i słuźowa zgnilizna korzeni buraka cukrowego w związku z niepłodnością wysadków buraczanych” [publikowana, patrz: p. 7b, poz. 7], 4 III 1920 – zatwierdzenie habilitacji przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

5. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ – Po śmierci matki wyjechał (na krótko) uczyć na wieś do majątności Lubomirskich, 1894–1895 – roczna praktyka nauczycielska w Warszawie [być może skrócona, dane niepotwierdzone], następnie – od jesieni 1894 do IX 1898 – nauczyciel prywatny w Hucie Garwolińskiej koło Garwolina w rodzinie Hordliczków. 1900–1904 – asystent przy katedrze anatomii i fizjologii roślin u prof. Edwarda Janczewskiego (1846–1918) na Uniwersytecie Jagiellońskim. 1904–1912 – kierownik Działu Mykologicznego Stacji Entomologicznej Wszechrosyjskiego Związku Cukrowników w Śmieł na Ukrainie, pracował nad chorobami buraka cukrowego i innych roślin uprawnych. 1912–1916 – Stacja Ochrony Roślin przy Towarzystwie Ogrodniczym Warszawskim. 1916–1918 – inspektor Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego. 1 II 1918 – 31 XII 1923 – kierownik Działu (później Wydziału) Ochrony Roślin w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. I trymestr

1922/23 – zastępca profesora botaniki na Wydz. Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie [dojeżdżał na zajęcia do Wilna mieszkając i pracując jeszcze w Puławach]. Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie: od 1 I 1924 – profesor zwyczajny botaniki rolniczej na Studium Rolniczym przy Wydz. Matematyczno-Przyrodniczym, od 1 V 1924 – kierownik Ogrodu Botanicznego, 1 V 1937 – emerytowany. Po przejściu na emeryturę jeszcze do 1 X 1937 opiekował się Zakładem Systematyki Roślin i Ogrodem Botanicznym USB. Równocześnie: od 1928 – organizator i kierownik Stacji Ochrony Roślin w Wilnie i kierownik jej działu fitopatologicznego.

6. PODRÓŻE NAUKOWE – Kilkakrotnie wyjeżdżał w okresie pracy w Śmiele do Moskwy, Petersburga, Kijowa, Odessy, na Krym i na Kaukaz oraz do Austro-Węgier (Wiedeń, Praga) i Niemiec (Halle, Stuttgart, Berlin). 1931 – Jugosławia.

7a. ZAKRES BADAŃ BOTANICZNYCH – fitopatologia, mykologia, florystyka, metodyka nauczania.

7b. LICZBA WSZYSTKICH PUBLIKACJI BOTANICZNYCH, MIEJSCE OPUBLIKOWANIA PEŁNEJ BIBLIOGRAFII PRAC, WYKAZ WAŻNIEJSZYCH PRAC – Opublikował co najmniej 134 prace. Niepełna bibliografia w: Hryniewiecki B. 1937. Prof. dr Józef Trzebiński. Czterdziestolecie pracy naukowej. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* **14**(4): 249–268; [Kochman J.] 1978. *Józef Trzebiński 1867–1941*. [W:] *Twórcy polskiej fitopatologii*. Poznań, Pol. Tow. Fitopatologiczne. Sylwetki naukowe polskich fitopatologów, I–IV, s. 7–20; Trzebińska-Wróblewska A. 2002. *Mój ojciec: profesor Józef Trzebiński oczami córki i nie tylko*. Podkowa Leśna, „Aula”, 109 s. 10 najważniejszych prac: 1. 1899. Flora lasów garwolińskich i sąsiednich okolic. *Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej Akademii Umiejętności* **34**: 19–85; 2. 1912. Choroby roślin uprawnych powodowane przez grzyby i inne ustroje pasożytnicze. Warszawa, 255 s.; 3. 1902. Wpływ podrażnień na wzrost pleśni *Phycomyces nitens*. *Rozprawy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Umiejętności. Dział B. Nauki Biologiczne* **42** (ser. 3, t. 2): 159–196, tabl. VI; 4. 1906. Zgorzel siewek buraczanych, jej powstawanie i środki zaradcze. *Gazeta Cukrownicza* r. 13 tom **26**: 321–325,

337–343, 353–360, 369–372; 5. 1909. Metodyka botaniki. *Prace metodyczne w zakresie wykształcenia średniego* **3c**, Warszawa 1909, 51 s.; 6. 1913. Flora Śmieły i okolic sąsiednich (gub. Kijowska, pow. Czerkaski). Przyczynek do znajomości flory Ukrainy. *Pamiętnik Fizyograficzny* **21**(2) D: 3–48; 7. 1913. Sucha i słuzowa zgnilizna korzeni buraka cukrowego w związku z niepłodnością wysadków buraczanych. *Kosmos* (Lwów) **38**(1913): 1477–1526; 8. 1914. Sornaja rastitel'nost' okrestnostej Smely. *Vestnik Sacharnoj Promyšlennosti*, Prilożenie 1914: 1–34; 9. 1923. O grzybkach powodujących gnicie owoców i cebuli, ze szczególnym uwzględnieniem sieniei pleśni (*Penicillium glaucum* Link.). *Pamiętnik Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego* **4**: 1–49; 10. 1934. Spis wyższych grzybów podstawczaków i workowców, zebranych w Wilnie i okolicach w latach 1925–32. *Prace Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Wydz. nauk matem. przyr.* **8**: 171–184.

7c. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE – Największą część dorobku naukowego Trzebińskiego dotyczy nauki o chorobach roślin, fitopatologii. W pierwszej połowie XX wieku był on u nas jednym z najbardziej aktywnych na tym polu uczonych. Studia w Niemczech i asystentura u profesora E. Janczewskiego w UJ dały mu szeroką wiedzę o grzybach, którą rozszerzył własną pracą na inne dziedziny botaniki, między innymi na florystykę i fizjologię roślin [patrz: poz. 7b, p. 2]. W czasie ośmioletniego pobytu w Śmiele stał się najlepszym w tej części Europy znawcą chorób buraka cukrowego i pozostawił nie mniej niż 13 rozpraw naukowych dotyczących najważniejszych chorób buraka i ich sprawców oraz dobrze wyposażoną pracownię [patrz: poz. 7b, p. 4, 7, 8]. Później, po powrocie do Polski, organizował kolejno trzy zespoły badań z zakresu fitopatologii: w Warszawie (odnowienie i rozbudowa Stacji Ochrony Roślin Towarzystwa Ogrodniczego Warszawskiego), w Puławach (stworzenie od podstaw ośrodka badań nad chorobami roślin w PINGW) oraz w Wilnie, gdzie wprowadził fitopatologię do nauczania w USB, wykształcił kilku zdolnych uczniów oraz zorganizował i prowadził Stację Ochrony Roślin. Dzięki świetnej znajomości

polskiej roślinności mógł opublikować kilka przyczynków do flory polskiej (dając wykazy roślin z miejscowości, w których dłużej przebywał) oraz okolic Śmiły na Ukrainie [patrz: poz. 7b, p. 1, 6]. Swoją wiedzę z tej dziedziny wykorzystał, kierując odbudową warszawskiego Ogrodu Botanicznego po ustąpieniu Rosjan, a później opiekując się Ogrodem Botanicznym w Wilnie. Duże znaczenie dla poznania mykoflory Polski mają m.in. jego obszerne spisy chorób roślin Królestwa Polskiego oraz inspirowanie szeroko zakrojonych badań grzybów terenu Wileńszczyzny [patrz: poz. 7b, p. 9, 10].

8. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA, ORGANIZATORSKA I KOLEKCYJONERSKA – 1912–1920 – w Warszawie wykładał fitopatologię i inne specjalności botaniczne na kursach naukowych poprzedzających powstanie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Na USB wykładał (w różnych latach): rośliny zarodnikowe, rośliny kwiatowe, biologię roślin, fizjologię roślin, botanikę – kurs ogólny, geobotanikę. Prowadził liczne wykłady na różnych kursach w Wilnie. Zorganizował 4 fitopatologiczne warsztaty badawcze i kształcił uczniów: 1904 – w Śmile, 1912 – w Warszawie, 1918 – w Puławach i 1924 – w Wilnie. Organizator Zakładu Botaniki II (Botaniki Rolniczej) USB. 1934 – współorganizator zjazdu PTB w Wilnie. 1928 – zorganizował Stację Ochrony Roślin przy Wileńskim Towarzystwie Organizacji i Kółek Rolniczych, w 1933 przejętą przez nowo powstałą Wileńską Izbę Rolniczą. Aktywnie działał w Polskim Towarzystwie Botanicznym. Był uczestnikiem zjazdu założycielskiego PTB 9–10 kwietnia 1922: zidentyfikowany na zdjęciu uczestników [Majewski T. 2010. *Botanika w Warszawie. Zarys historyczny*. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa, cyt. s. 99; także reprodukcja zaproszenia Trzebińskiego na Zjazd, *ibid.* s. 98], wybrany zastępcą członka pierwszego Zarządu PTB [*Gazeta Warszawska* 1922, nr 100 z 11 IV, s. 7]. Był założycielem i przewodniczącym Oddziału Wileńskiego PTB [wzmianka w: 50 lat Polskiego Towarzystwa Botanicznego, *Monografie z Dziejów Nauki i Techniki* 77 (1972) s. 69]. Wygłaszał referaty m.in. na Zjeździe PTB w Wilnie w 1928, w Warszawie

w 1931 (X Zjazd PTB połączony z III Zjazdem Botaników Słowiańskich), w Poznaniu w 1933 (referat „Flora Jezior Trockich”), w Wilnie w 1934 (tu był członkiem Komitetu Organizacyjnego Zjazdu), z pewnością organizował także Zjazd PTB w Wilnie w 1939. Wygłaszał referaty na Zjazdach Lekarzy i Przyrodników Polskich: na XII Zjeździe w 1925 w Warszawie, na XIII Zjeździe w Wilnie w 1929 (pełnił tu funkcję Gospodarza Sekcji Botaniki) i na XV Zjeździe we Lwowie w 1937.

9. DZIAŁALNOŚĆ W INNYCH DZIEDZINACH – Botanik o szerokich horyzontach naukowych i talencie pedagogicznym, pozostawił jedyny w naszej literaturze przewodnik metodyczny (1909) do nauki tego działu wiedzy na poziomie średnim [patrz: poz. 7b, p. 5]. Autor cenionych w swoim czasie (1912, 1930) dwóch podręczników fitopatologii i spełniających podobną rolę dwóch obszernych artykułów przeglądowych (1911, 1922). Działalność popularyzującą zagadnienia ochrony roślin prowadził do końca życia; był autorem dziesiątków różnej wielkości artykułów w wielu polskich tygodnikach fachowych poświęconych rolnictwu (często *Gazeta Rolnicza* i wileński *Tygodnik Rolniczy*), autor zarówno krótkich odpowiedzi na listy czytelników i notatek wyjaśniających bieżące problemy, do wyczerpujących opracowań monotematycznych (m.in. opisy chorób ważniejszych roślin użytkowych i sposobów ich zwalczania), które ukazywały się także drukiem jako samodzielne ulotki lub broszury. Był członkiem Komitetu Redakcyjnego fachowych czasopism *Choroby i Szkodniki Roślin* (1925–1927) oraz *Choroby Roślin* (1929–1931). Jego opracowanie „Flora jezior Trockich” przygotowane do druku w wydawanej przez Zygmunta Wóycickiego serii „Krajobrazy roślinne Polski” uległo zniszczeniu w drukarni TNW w czasie działań wojennych.

10. WAŻNIEJSZE GODNOŚCI I STANOWISKA W INSTYTUCJACH, TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH I REDAKCJACH – 1924–1937 – kierownik Zakładu Botaniki II (Botaniki Rolniczej) przemianowanego w 1926 na Zakład Systematyki Roślin, a w 1937 – Systematyki i Geografii Roślin, 1924–1937 – dyrektor Ogrodu Botanicznego USB, 1925/1926 – dziekan Wydz.

Matematyczno-Przyrodniczego USB. 1928–1937 – kierownik Stacji Ochrony Roślin w Wilnie. Od 30 III 1901 – współpracownik (od 1930 członek) Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności (od 1919 Polskiej Akademii Umiejętności), 1927–1933/1934 – współpracownik (od 1930 członek) Komisji Geograficznej PAU, od 20 III 1930 (zatwierdzenie wyboru 10 VI 1930) – członek korespondent PAU. Od 1916 – członek zwyczajny Warszawskiego Towarzystwa Naukowego, ponadto był też członkiem kilku innych towarzystw naukowych, m.in. od 1925 – Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Członek kilku komisji USB, m.in. do spraw Studium Rolniczego, do rozpatrzenia nagród z Funduszu im. Marszałka Piłsudskiego.

11. NAJWAŻNIEJSZE WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA – 1915 – srebrny medal Krakowskiego Tow. Ogrodniczego za pracę „Chwasty okolic Śmiły”, 1923 – dyplom uznania Lubelskiego Tow. Ogrodniczego za działalność w dziedzinie fitopatologii, 11 XI 1936 – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, 1937 – złota odznaka Stacji Ochrony Roślin w Krakowie, 1937 – adres od Wydz. Rolniczego UJ, 30 VI 1937 – *doctor honoris causa* Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie [pod koniec roku delegacja SGGW doręczyła mu dyplom w Wilnie], 27 IX 1938 – mianowany przez prezydenta RP profesorem honorowym systematyki i geografii roślin na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Eponim: *Penicillium Trzebińskii* [K. Zaleski, 1927. Gatunki grupy *Penicillium* Link znalezione w Polsce. Cz. II. Über die in Polen gefundenen Arten der Gruppe *Penicillium* Link. II. Teil. *Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres, Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles, Série B: Sciences Naturelles* 1927(6): 459–513.].

12. INNE INFORMACJE – W 1879 po śmierci ojca przeniósł się wraz z matką i rodzeństwem do Siedlec. W 1890 – przenieśli się do Warszawy. Pod koniec 1893 – aresztowany na kilka dni, a w IV 1894 – aresztowany na 5 miesięcy (przesiedział w Cytadeli Warszawskiej). W czasie studiów redagował skrypty z zoologii. W roku

1900 opublikowano przetłumaczony przez niego wspólnie z E. Strumpfem podręcznik E. Warminga *Zbiorowiska roślinne*. W roku 1903 próbował zdać egzamin nauczycielski z biologii jako przedmiotu głównego i matematyki i fizyki – jako przedmiotu dodatkowego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla Kandydatów na Nauczycieli Szkół Średnich w Krakowie; niestety, nie zdał matematyki. Zgłaszany trzy razy na kandydata na członka korespondenta PAU: 21 III 1927 i 8 II 1929 – wybór nie został zatwierdzony przez Wydz. Matematyczno-Przyrodniczy PAU, dopiero 20 III 1930 został wybrany. Komisja Fizjograficzna PAU finansowała w 1925 jego badania grzybów i zoocedidiów Wileńszczyzny, a w 1929 – badania florystyczne (zarówno rośliny naczyniowe, jak i zarodnikowe oraz grzyby pasożytnicze) i fitosocjologiczne zespołu Jezior Trockich w ich najbliższej okolicy, oraz zoocedidiów tamtych terenów. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego od początku istnienia PTB. Uczestniczył w licznych zjazdach i fachowych konferencjach poświęconych ochronie roślin, m.in. w 1927 (ważna Konferencja Fitopatologów i Entomologów w lokalu Tow. Ogr. Warszawskiego) oraz w odbywających się od 1928 corocznie naradach w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie. Interesował się zagadnieniami ogólnymi współczesnego przyrodoznawstwa, wygłaszał odczyty w PTB, Tow. Lekarskim Warszawskim, Tow. Filozoficznym w Wilnie i in. W 1931 roku dostał wylewu krwi w jednym oku, w następnych latach wzrok mu się znacznie pogorszył, w latach 1940–1941 obłóźnie chorował. Pochowany w alei profesorskiej na Starej Rossie na Cmentarzu na Rossie w Wilnie.

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ – Archiwalne: Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie: PAU W III - 5 – PAU. Wydz. III Mat.-Przyr. Protokoły posiedzeń (1920–1925), PAU W III - 6 – PAU. Wydz. III Mat.-Przyr. Protokoły posiedzeń (1926–1934), PAU W III - 45 – Księga protokołów Komisji Fizjograficznej, 1873–1911; Archiwum SGGW: Księga Protokołów Rady Wydz. Ogr., SGGW nr 1, 1936–1946; Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego: PKEN 26 –teczka nauczycielska J. Trzebińskiego, S II 875 – Wydział Filozoficzny.

- Botanika, WF II 121 –teczka habilitacyjna J. Trzebińskiego, WF II 504 –teczka doktorska J. Trzebińskiego, WF II 505 –praca doktorska J. Trzebińskiego; Litewskie Centralne Archiwum Państwowe w Wilnie [Lietuvos Centrinis Valstybės Archyvas] –zespół *akta Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie*: F. 175 I Bb 59 –akta osobowe – Józef Trzebiński. Publikowane: [anonim] 1931. Józef Trzebiński [...]. *Rocznik PAU 1929/1930*: XXXVII–XXXIX; [anonim] 1942. Józef Trzebiński [sic!]. *Polish Science and Learning*. London. New York–Toronto. Oxford Univ. Press. 1 June 1942, s. 48; B. Hryniewiecki, 1933. Tentamen Florae Lithuaniae. Zarys flory Litwy. *Archiwum Nauk Biologicznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego IV*: I–XVI + 1–368; B. Hryniewiecki, 1937. Prof. dr Józef Trzebiński. Czterdziestolecie pracy naukowej. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae 14*(4): 249–268; B. Hryniewiecki, 1954. Józef Trzebiński (1867–1941). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 31–38* za 1938–1945: 264–266; J. Klimavičiute, 1995. Józef Trzebiński – profesor Uniwersytetu Stefana Batorego. *Lithuania 1*(14): 115–126; [J. Kochman] 1978. *Józef Trzebiński 1867–1941*. [W:] *Twórcy polskiej fitopatologii*. Poznań, Pol. Tow. Fitopatologiczne. Sylwetki naukowe polskich fitopatologów, I–IV, s. 7–20; P. Köhler, 2002. Botanika w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności. Botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1815–1952). *Studia i materiały do dziejów Polskiej Akademii Umiejętności* vol. 2, 373 s.; P. Köhler, 2004. *Bibliografia botaniki w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności (1818–1952–2000)*. *Bibliography of botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1818–1952–2000)*. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków, 459 s.; J. Movšovičius [J. Mowszowicz] 1940. Vilniaus miesto ir jo apylinkių floros tyrinėjimu apžvalga ypac kreipiant demesi į jos buvusių ir dabartinių augalų izomybes. Entwurf von Forschungen der Pflanzenwelt Wilnas und seiner nächsten Umgegend unter spezieller Besonderheiten. *Kosmos* [Kowno] **21**(7–12): 233–266; J. Mowszowicz, 1971. Józef Trzebiński (1867–1941). *Wszechświat 1*(2087): 17–19; Mowsz. [J. Mowszowicz] 1987. *Trzebiński Józef (1867–1941)*. [W:] S. Feliksiak (red.), *Słownik biologów polskich*. PWN, Warszawa, s. 547; I. Rutkowska, 1974. Józef Trzebiński. *Wiadomości Botaniczne 18*(4): 237–240; M. Skalińska, 1945. *Józef Trzebiński zmarły w Wilnie*. [W:] *Straty kultury polskiej*. Praca zbior. pod red. A. Ordęgi i T. Terleckiego, t. 2, Książnica Polska, Glasgow, s. 238–244; A. Trzebińska-Wróblewska, 2002. *Mój ojciec: profesor Józef Trzebiński oczami córki i nie tylko*. Podkova Leśna, „Aula”, 109 s.; A. Zemanek, 1988. *Bibliografia botaniki w Uniwersytecie Jagiellońskim (1532–1917)*. *Bibliography of botany at the Jagiellonian University (1532–1917)*. Uniwersytet Jagielloński, Varia 251, 125 s.; A. Zemanek, 1989. *Historia botaniki w Uniwersytecie Jagiellońskim*. *History of botany at the Jagiellonian University (1780–1917)*. Uniwersytet Jagielloński, Rozprawy habilitacyjne nr 164, 167 s.
14. MATERIALY IKONOGRAFICZNE – Publikowane zdjęcia J. Trzebińskiego znajdują się w pracach cytowanych powyżej: Hryniewiecki 1933, Kochman 1978, Movšovičius [Mowszowicz] 1940, Rutkowska 1974, Trzebińska-Wróblewska 2002 oraz m.in. *Sad i Owoce 2*(3), 1939: okładka; *Plon 1960*(3): 2.

Piotr KÖHLER, Tomasz MAJEWSKI

Biogram powstał w ramach realizacji grantu: NPRH/912-Bibl: HINC ITUR AD ASTRA. Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. Monografia zespołowa.